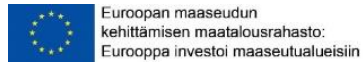

Arki-hankkeen viljelijävaihto Wales 5.-9.2.2024

ProAgria
Länsi-Suomi

Matkanvetäjät/ohjaajat: Anu Ellä ja Anna Okkonen

Organisaattori Walesissa: Yeomansien perhe

Matkaraportti: Anu Ellä, Anna Okkonen ja ryhmäläiset

Maanantai 5.2.2024

Tapaaminen Helsinki-Vantaan lentokentän lähtöaulassa klo 5.45 aamulla. Finnairin lento AY1361 lähti klo 8.10 ja saapui Manchesteriin klo 9.15. Vuokrattiin autot ja jakauduttiin autokuntiin (Auto 1: Anna, Lauri, Juho ja Johanna) & (Auto 2: Anu, Tero, Jenni, Marjaana ja Jaakko) ja ajettiin lounaspaikkaan Daresburyn lähelle. Pubilounaan jälkeen matka jatkui Horseshoe Pass Viewpointin ja Pontcysyllten akvaduktin kautta eteenpäin Welshpooliin.

Welshpoolissa käytiin kierroksella karja/lammashuutokaupassa. Huutokauppa herätti sekä kiinnostusta että kauhistutti ryhmässä. Opimme kierroksen aikana, että nykyään noin puolet Walesin lampaista ja nautoista myydään tällaisten huutokauppakeskusten kautta. Toiset 50% eläimistä myydään suoraan teurastamoiden ja muiden yksityisten tahojen kautta. Suomesta puuttuu vastaavanlainen yhteisöllinen kulttuuri, jota moni kaipasi. Toisaalta eläinten sullominen pieneen tilaan huutokaupan ajaksi tuntui monesta vaikealta.

Huutokaupan jälkeen ostettiin ruokatarvikkeita majapaikkaan. Ostosten jälkeen nautimme pubi-illallisen Welshpoolissa Raven Inn pubissa, jonka jälkeen ajettiin majapaikkaamme Adfaan. Viljelijävaihtoa koordinoi John Yeomans tuli majoitustaloon tervehtimään ryhmää.

Majoitus: Yeomans & Partners B&B, Llwyn y Brain, Adfa, Newtown SY16 3DA [Country Home with Gardens - Talot vuokrattavaksi in Adfa, Wales, Iso-Britannia - Airbnb](#)

Tiistai 6.2.2024

Aamiaisen majapaikassa. Aamupäivällä tutustuttiin John Yeomansin timotein lajikekokeisiin laidunalueella ja tutustuimme tilan historiaan ja nykytilaan. Kierrettiin yhdessä tilakokonaisuus: emolehmä- ja lammasrakennukset, eläinten käsittelytilat ja säilörehusiilot. Yeomansien Ranch on tehnyt valtavan kehitysharppauksen sen alkuvaiheilta asti. Tila on palkittu moneen kertaan parhaana lammastilana ja parhaana nurmitilana. Laidunnusstrategiana on 28 päivän lepoaika ja kolmen vuorokauden syöttörytmi. Lampaiden laidunnus alkaa jo helmikuussa, mutta emolehmät pääsevät laitumille vasta poikimisen jälkeen loppukeväästä. Syksyllä ne otetaan sisälle tuberkuloositestauksen takia lokakuussa. Sisäruokintakausi nautoilla on eniten vertailukelpoinen suomalaiseseen systeemiin nähden.

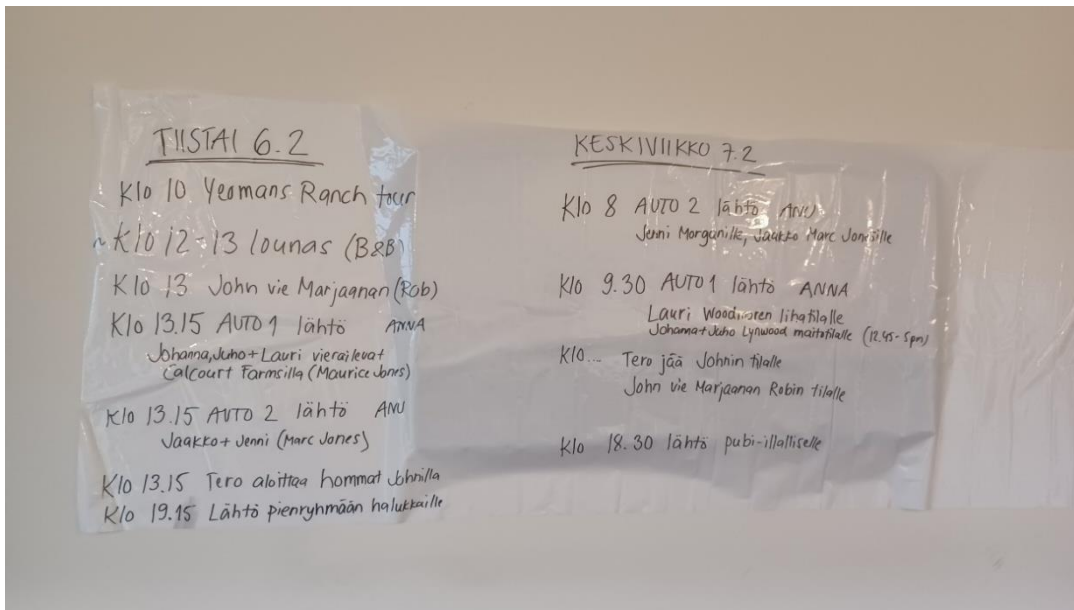

Tilan isännän sosiaalisilla taidoilla on iso merkitys menestyksen kannalta. Verkostoituminen on lisännyt tietoa merkittävästi. Johnin lisäksi perheen pojat ovat matkustelleet paljon ja esimerkiksi työskennelleet kukin Australiassa. Tila hyödyntää uutta tietoa ja on esimerkiksi testannut Suomen reissun myötä timoteiseoksia laitumillaan. Tila toimii omalla laillaan suunnannäyttäjänä, ja Sarah on paikallisen viljelijäryhmän vastuuhenkilö.

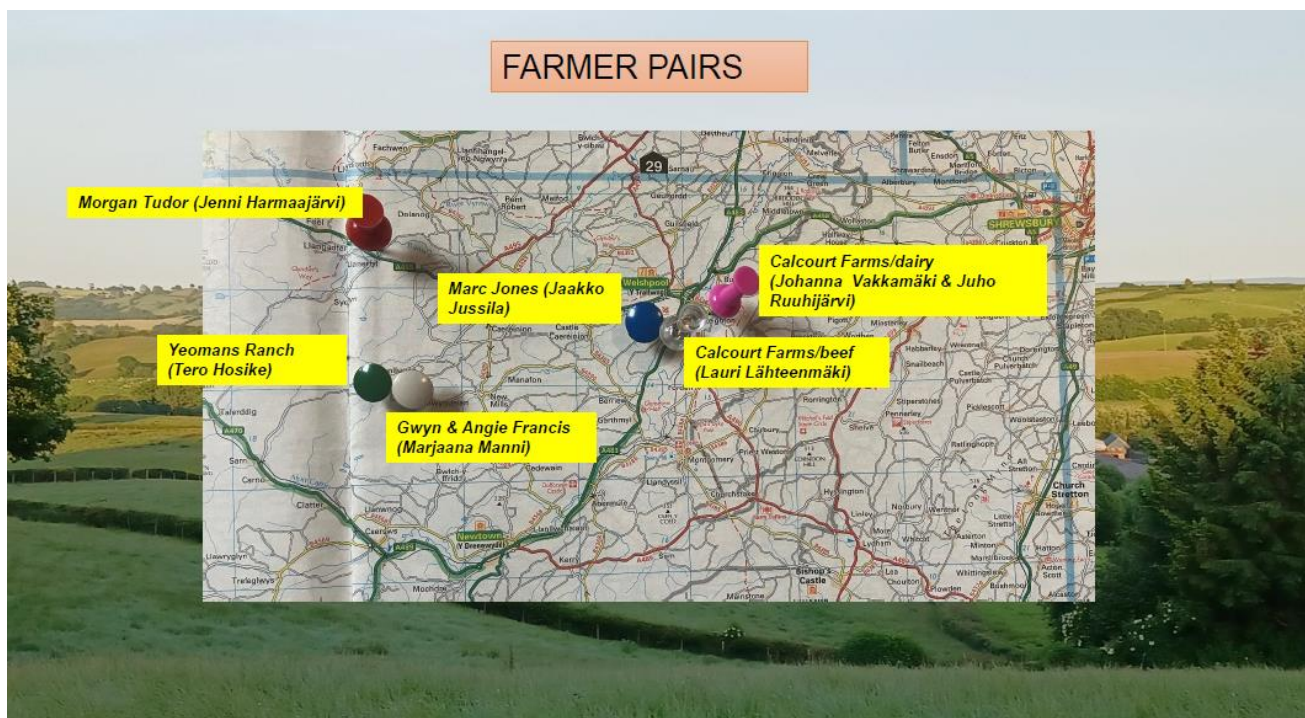

Pidettiin info viljelijävaihdon aikatauluista, suojarusteista ja käytännöistä. Tilojen osalta tuli muutoksia viime hetkellä ja visuaalinen info auttaa sekä ryhmäläisiä että ohjaajia. Kannatti ottaa kelmua mukaan Suomesta.

Omatoiminen lounas majapaikassamme.

Tämän jälkeen Anna ja Anu ajoivat suomi-vaihtarit host-tiloille. Vaihtoviljelijöiden vienti ja haku on palapeli, johon on välttämätöntä olla kaksi vuokra-autoa. Brittiläisittäin tilanteet elävät reaaliajassa ja käytännössä tarkemmat ajat saatiin vasta viime metreillä. Kumpikin kuski (Anu ja Anna) kurvailivat molemmat vaihtopäivät ympäriinsä viemässä ja hakemassa. Samalla oli hyvä mahdollisuus keskustella host-tilojen kanssa sekä ottaa kuvia ja videoita kohteista. Itse vaihdon aikana ei tietoisesti menty mukaan. Tiistai- ja keskiviikkopäivien vaihtotilat näkyvät kartalla. Lauri, Johanna ja Juho vierailivat keskiviikkona myös toisilla tiloilla.

Illalla Anna ja Anu noutivat vaihtarit host-tiloilta. Illalla yhteistä illanviettoa ja omatoiminen eväsiltaruoka majapaikassa. Oli kätevä systeemi, että jokainen osti evästä talolle mukaan. Aikataulu oli hektinen, eikä kokkaukseen jäänyt aikaa kellään.

Ruokailun jälkeen suurin osa ryhmästä osallistui viljelijöiden pienryhmään Adfan kylätalolla klo 19.30-23.00. Anu Ellä ja Tero Hosike luennoivat suomalaisen maatalouden nykytilasta ja paneelissa paikallisten yrittäjien kysymyksiin vastailivat myös Lauri Lähtenmäki ja Jaakko Jussila. Jokainen paikalla ollut suomalainen kertoi myös omasta tilastaan pääpiirteet. Keskustelut kulkivat ilmastollisissa eroavaisuuksissa, laidunnustyyliessä, Venäjän sodan vaikutuksissa sekä Brexitin merkityksessä Iso-Britannialle. Tilaisuudessa oli mahdollisuus keskustella lukuisten paikallisten lihanauta- ja lammastilallisten kanssa. Walesissa pienryhmät tapaavat usein ilta-aikaan oluttuopin kera.

Majoitus: Yeomans & Partners B&B, Llwyn y Brain, Adfa, Newtown SY16 3DA [Country Home with Gardens - Talot vuokrattavaksi in Adfa, Wales, Iso-Britannia - Airbnb](#)

Keskiviikko 7.2.2024

Aamiainen majapaikassa. Anna ja Anu veivät ja hakivat suomi-vaihtarit jälleen host-tiloille ja takaisin.

Tunnelmia vaihtotiloilta:

Marjaana Manniin paikallisten vieraanvaraisuus, avoimuus ja yhteisöllisyys tekivät vaikutuksen. Maisemat hivelivät silmiä ja Marjaana huomasi, että Wales ei olisi mitään ilman laidunnusta. "Viljelijävaihtomatka oli ikimuistoinen. En unohda tätä reissua kanssanne koskaan!"

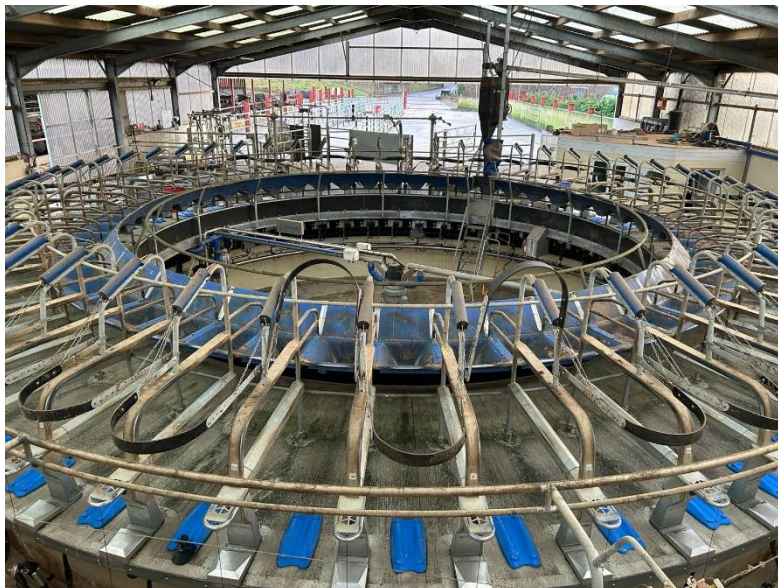

Laiduntaminen on osa läpinäkyvyyttä ja parantaa kotieläintuotannon hyväksyttävyyttä. Jaakko Jussila pääsi tutustumaan vaihtotilallaan myös hiehojen ja lampaiden talvilaidunnukseen rehjuurikaspelloilla yhdessä uusiseelantilaisen työntekijän Jeremy Kilgourin kanssa. "Oli ihan eri asia tehdä toisen kanssa kuin vain katsella!"

Anu Ellä kävi Jaakkoa hakiessaan parin tunnin nurmihavainnoilla Marc Jonesin kanssa, joka tilanpidon ohella toimii nurmikonsulenttina. Jaakko työskenteli pääasiassa tilan uusiseelantilaisen työntekijän kanssa, joten Marc kutsui Anun havainnoille. Tutkittiin syväjuuriset kasvilajit läpi sekä perehdyttiin juurikas laidunnukseen. Jonesin nurmilla oli uutuuksena koiranheinää ja ruokonataa, jotka ovat walesilaisittain vieraita kasveja. Suomalaisittain erittäin tuttuja. Käytiin mielenkiintoista keskustelua eri kasvien kasvurytmeistä ja juuristoista. Marc opetti Anulle juurikas laidunnusta ja heinäratamoasiasia ja Anu Marcille syväjuuristen heinien ja sinimailasen käytäntöjä. Asiantuntijavaihtoa siis!

Jenni Harmaajärvi pääsi kiertämään laitumia laajalla alueella yhdessä Morgan Tudorin kanssa. "Vehreissä maisemissa sielu lepäsi! Oli mielenkiintoista nähdä, kuinka 500 lehmän karjassa pystyy hoitamaan sujuvasti työt erilaisten laidunporttien ja kulkureittien avulla ja kuinka lehmät ovat ihanan rauhallisia. Näin paljon sellaista, mitä en näe Suomessa! Walesilaisten yrittäjien yleinen suhtautuminen tautisuojauskiin oli suomalaisin silmin varsin huoletonta."

Tero Hosike oli Yeomans Ranchilla vaihdon ajan ja pääsi syvällisiin keskusteluihin maatalouden nykytilanteesta. Walesilainen rentous monessa asiassa miellytti Teroa. "Oli hieno kokemus kertoa suomalaisesta maataloudesta paikallisessa viljelijätapaamisessa ja olla oikeasti osa Yeomansien työpäivää vaihtotilalla". Hän teki myös erilaisia lääkityksiä vaihtotilalla ja hämmästyti suurista eroista maiden tuotantosäännöissä. Suomessa oleva tiukka valvonta tuo meille paljon lisätyötä ja -kustannuksia verrattuna Walesiin.

Johanna Vakkamäki ja Juho Ruuhijärvi työskentelivät tiistaina Calcourt Farmsin 1200 lypsylehmän tilalla. He urakoivat koko päivän lypsyasemalla havainnoiden työskentelytiimin ja sen esimiehen otteita. Toisena päivänä Anna kuljetti pariskuntaa neljällä eri tilalla, joten he saivat laajan näkemyksen alueen maitotilojen käytännöistä. Lehmämäärät vierailutiloilla vaihtelivat 500-1200 lehmän välillä. Keskiviikko-aamu alkoi noin 300 lehmän Dyffryn farmilla (Meifordissa), jota karjanhoitaja Carl esitteli. Seuraavaksi käytiin maitotilalla Priddbwillissa. Tilaa esitteli tilojen omistajan Martin Evansin poika James. Lisäksi teimme pikavisiitin hiekokasvattamossa. Kaikki nämä yksiköt toimivat Martin Evans Group Ltd alla, jolla on toimintaa maatalouden lisäksi myös rakennusallalla. Iltapäivällä Johanna ja Juho viettivät vielä aikaa n. 600 lehmän Lynwood farmilla Churchstokessa. Elaine Meddins esitteli tilaa poikansa ja miehensä kanssa.

”Lypsykarjatiloiilla Walesissa tautitilanne on huonompi kuin Suomessa. Meille tuttuja tautisulkuja ei vieraille tuolla ollut ja eläinliikenne oli melko vapaata. Walesilaiset kollegat olivat todella vieraanvaraisia ja ystävällisiä sekä kertoivat mielellään tuotannostaan ja tilastaan”, Johanna ja Juho kertovat kokemuksistaan.

Lauri Lähtenmäki pääsi vaihtonsa aikana näkemään monia eri yksiköitä jopa Englannissa asti. Ensimmäisen vaihtopäivän Lauri vietti Calcourt Farmsin omistajan Maurice Jonesin kanssa kierrellen yhtiön eri tuotantoyksiköitä läpi Welshpoolin alueella. Toisena päivänä Lauri pääsi taas tien päälle, kun hän vietti koko päivän Woodmoren lihatilalla ja lisäksi Herefordshiressa kierrellen alueen muita johtavia lihatiloja. Hosteina toimivat Huw ja Carl Thomas Chirburyn lähistöltä. Lauri havaitsi, että rakennuskanta oli hyvin erilaista ja Walesissa rakennetaankin todella

edullisesti Suomeen verrattuna -esimerkiksi 900 puntaa per kasvatuspaikka. ”Liikui kahden eri loppukasvatustilan johtajan matkassa ja oli havainnollista nähdä, kuinka todella erilaisilla johtamistyyyleillä he toimivat päästen kumpikin hyvin tuloksiin.”

John Yeomans perheineen oli vaihdon yhteyshenkilö Walesissa. Hän vietti eniten aikaa vaihtoviljelijänsä Teron sekä naapurissa olleen Marjaanan kanssa. ”Heidän intonsa ja ylpeytensä karjanpitoa kohtaan oli upeaa katsottavaa ja kuultavaa”

Päätösillallinen host-tilojen kanssa oli elämys!

Ennen yhteistä illallista Llanfair Caereinionissa siistiydyttiin majapaikassa. Yhteiselle illalliselle walesilaisten kanssa lähdettiin klo 18.30. Illan ohjelmassa oli kokemusten vaihtoa viljelijävaihdosta. Keskustelua syntyi runsaasti eri tilojen välille. Erikoisuutena oli äkillinen terveystarkastus pubissa, jonka vuoksi haimme noutoruokaa läheisestä fish&ships-paikasta. Vielä erikoisempaa oli se, että kun siellä ei käynyt käteinen ja ohjaajilla oli vain kortti, laittoi John Yeomans yhteistyötaitonsa koetukselle ja keräsi naapuripubista 140 punnan kolehdin käteistä.

Kuultiin myös walesilainen lauluesitys, joka huipentui Walesin kansallislauluun. Lausuttiin kiitokset host-tiloille ja Yeomansin perheelle, jotka koordinoivat vaihtoa ProAgrian ohjaajien kanssa ennen vaihtoviikkoa sekä sen aikana. Illan jälkeen paluu vuokra-autoilla takaisin majapaikkaamme Adfaan 23.30 paikkeilla.

Majoitus: Yeomans & Partners B&B, Llwyn y Brain, Adfa, Newtown SY16 3DA [Country Home with Gardens - Talot vuokrattavaksi in Adfa, Wales, Iso-Britannia - Airbnb](#)

Torstai 8.2.2024

Aamiainen majapaikassa ja tiivis yhteenveto tilapäivien kokemuksista. Majapaikan siivous, tavarat autoihin ja kohti Snowdonian kansallispuistoa. Suomalaisryhmä oli tarkkana varusteiden kanssa, eikä työvaatteita tuotu lainkaan Suomeen. Majapaikassa oli myös pesukone, jolla pestiin varusteita jo matkan aikana.

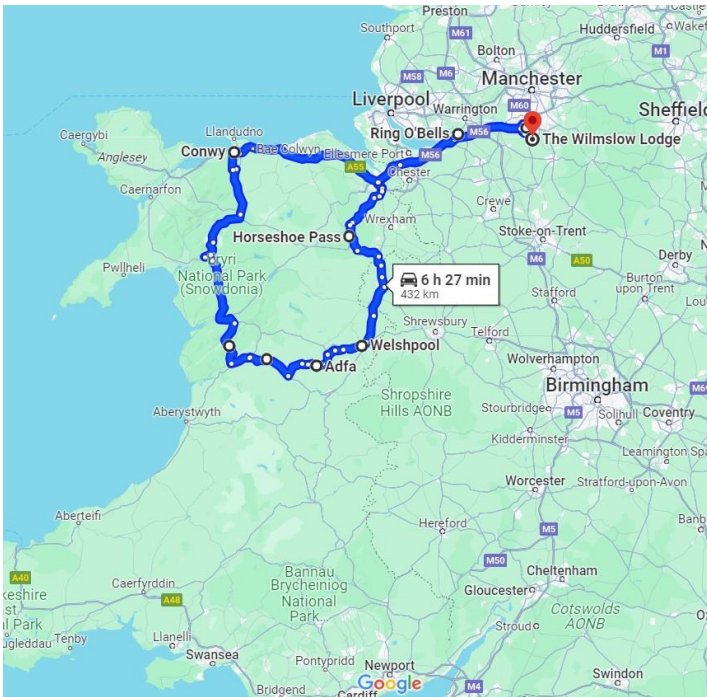

Tiukan vaihtorupeaman jälkeen oli hyvä, että oli palautumispäivä maisemareitillä matkalla kohti lentokenttähotellia. Autoissa juttu luisti hyvinkin vilkkaasti, kokemuksia vaihdettiin ja ideoita heiteltiin. Ajoreitti kulki kansallispuiston kauniiden maisemien halki Conwyn kaupunkiin, jossa osa vierailu Conwyn linnassa ja osa tutki kaupungin keskustaa. Tämän jälkeen ajettiin majapaikkaan Wilmslowiin Manchesterin lentokentän eteläpuolelle. Saapuminen hotellille noin klo 18.00 ja yhteinen päätösillallinen hotellin ravintolassa klo 19.30.

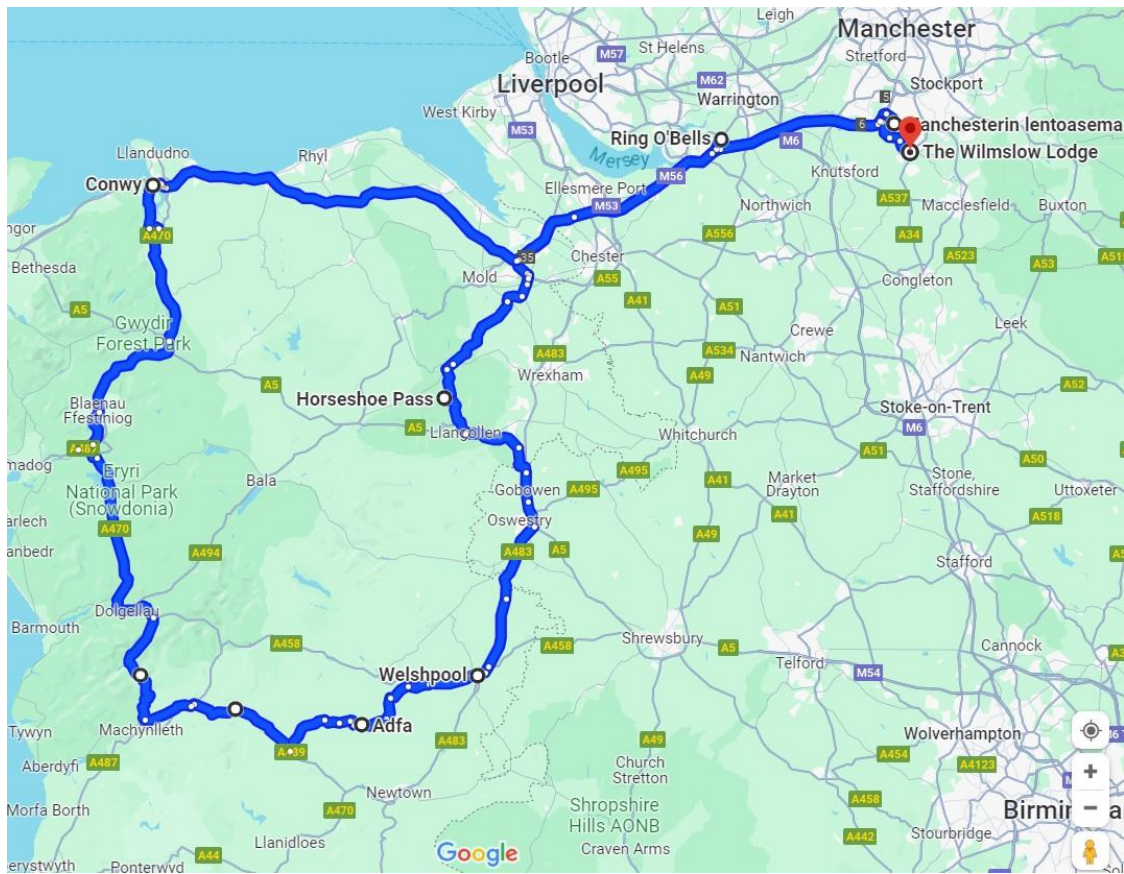
Majoitus: The Wilmslow Lodge, 69 - 71 Alderley Road, Wilmslow SK9 1PA [Wilmslow Lodge | Guest Accommodation in Wilmslow, Cheshire \(thecoachandfour.co.uk\)](https://www.thecoachandfour.co.uk)

Perjantai 9.2.2024

Varhainen aamiainen hotellilla klo 6.30 alkaen ja uloskirjautuminen. Lähtö hotellilta vuokra-autoilla klo 7.00 ja ajo Manchesterin lentokentän autovuokraamolle. Vuokra-autojen palautus ja shuttle-bussilla siirtyminen lähtöterminaaliin. Finnairin lento AY1362 lähti klo 10.15 ja saapui Helsinkiin klo 15.05.

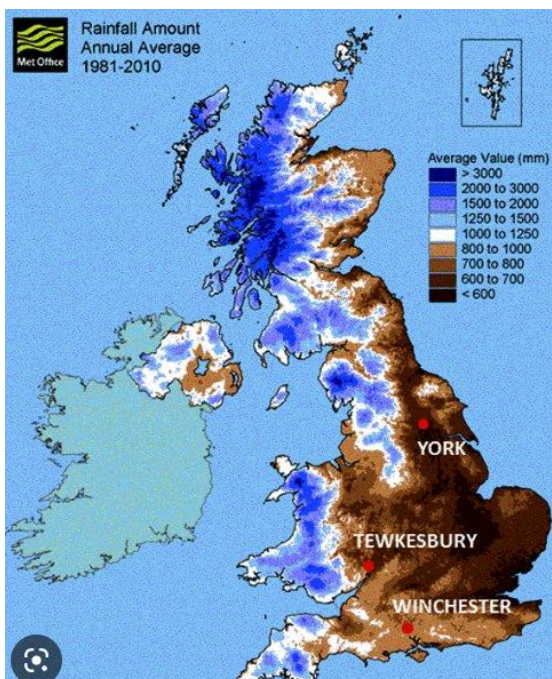

Walesin maatalousinfot:

- Pinta-ala 20'779 km²
- Asukasluku 3,1 milj.
- Asukastiheys 150 as/km²
- Maatalousmaata 1,9 milj. Ha (= 90% Walesin pinta-alasta), josta 80% pysyviä nurmia/laitumia
- 13% viljelymaata
- Maatiloja n. 24'600 kpl
- Keskitilakoko 77 ha

AVERAGE FARM BUSINESS INCOME BY FARM TYPE (a)

In real terms (deflated by GDP deflator)

Farm Business Income	2018-19	2019-20	2020-21
Type of farming:			
All farm types	23,600	26,200	35800
Dairy	46,600	50,700	60200
Grazing livestock (LFA)	18,900	22,600	29900
Grazing livestock (lowland)	17,100	16,600	22900

Source: Farm Business Survey (FBS)

BREAKDOWN OF WELSH AGRICULTURAL PRODUCTION

	2019	2020	2021
Production as a share of gross output:			(forecast)
Milk and milk products	32.5%	30.2%	32.1%
Cattle	23.3%	25.8%	24.9%
Sheep	16.8%	17.7%	17.1%
Poultry and eggs	6.7%	7.1%	7.7%
All crops and horticulture	6.1%	5.7%	6.0%
Others (a)	13.5%	12.4%	11.4%

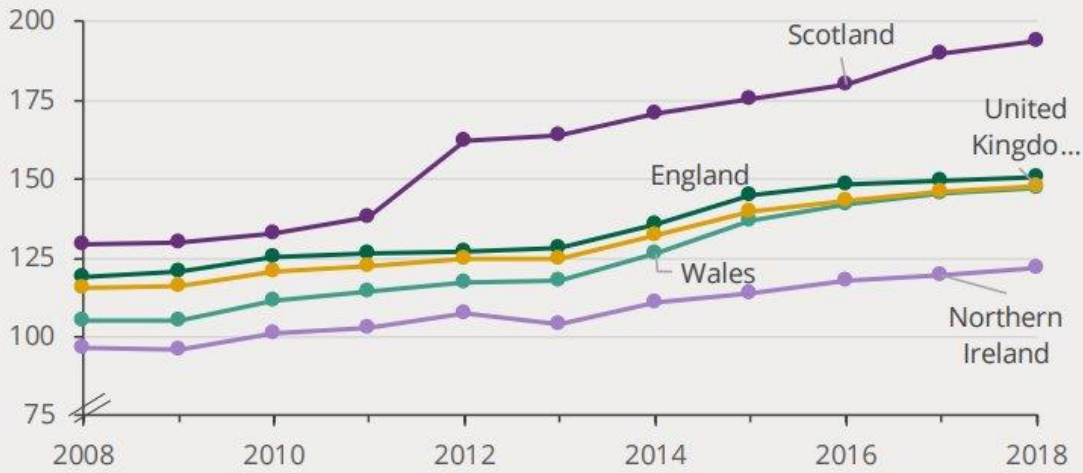
Source: Aggregate Agricultural Account

(a) Includes pigs, clip wool, other livestock, other livestock products, capital formation in livestock, other agricultural activities and 'inseparable secondary activities'.

- Maitoa tuotettiin v. 2021 n. 2 mrd litraa (13% UK:n maitomäärästä)
- 255 000 lypsylehmää (14% Iso-Britannian lypsylehmistä)
- Lehmien määrä noussut 14% vuosina 2011-2021
- 1600 lypsykarjatilaa (13% UK:n maitotiloista)
- Keskitilakoko n. 160 le/tila
- 50% maidosta jalostetaan Walesissa (josta puolet juuston valmistukseen), 50% Englannin puolella

Average dairy herd size, 2008-2018

Source: AHDB Dairy, [Average size of dairy herd in UK by country](#)

Annual production of lamb, beef and pork in Wales (2021)

48,700 tonnes

40,300 tonnes

Source: DEFRA

Flock and herd facts (June 2021)

Average **flock** size in Wales: **673 head**

Average **beef** only herd size: **23 head**

Source: Little Book of Meat Facts, Hybu Cig Cymru – Meat Promotion Wales (HCC)

Sheep, cattle and pig numbers in Wales and number of holdings (2021)

4.8 million
sheep (over one year),
14,060 holdings

159,550 beef cows
(over 2 years, calved)
6,927 holdings

Source: Little Book of Meat Facts, Hybu Cig Cymru – Meat Promotion Wales (HCC)

Total number of livestock in Wales (2021)

Total sheep
and lambs =
9.5 million head

Total cattle
and calves =
1.1 million head

Source: 'June 2022 Survey of Agriculture and Horticulture', Welsh Government

Vierailutiloista lisäinfoa kv-vaihtareilta:

Lauri Lähtenmäki / Calcourt Farms

- Alueen isoin maatilayritys, yhteensä 9 tilaa joilla kuudella karjaa. Eläimiä yhteensä noin 3000-4000, peltoa 2000-3000ha
- kaksi lypsykarjajaksikköä toisessa noin 1200lypsävää, tarkoitus nostaa 1500. Iso karuselli, toinen pienempi yksikkö jossa noin 300 lypsävää. Nuorkarja, myös sonnit jaoteltu eri tiloille
- rakennukset edullisia yksinkertaisia teräsrunkopihattoja
- vaikuttava laakasiilokokonaisuus kahdella eri tilalla, 5-6m korkeat aumat, katto päällä monta siiloa vierekkäin. I-palkit pystyyn ja suora betonielementti niiden väliin, edullinen sekini
- sadeveden kerääminen rakennusten katoilta isoon vesialtaaseen. Käytetään karjan juottoon.
- lannan separointilaitos, lantaa kuivikkeeksi, lietteen siirtoputkisto peltoalueille, minimoidaan tieajoa. Sonnit ja nuorkarja kuitenkin kuivalantapihatoissa
- Management by bloody hell, koko homma 73v vanhan isännän näpeissä, johtaminen vanhanaikaista, poika mukana touhussa mutta ei selkeää vastuunjakoa.
- kaikki työt tehdään itse, myös rakentaminen
- jatkuvaa laajentamista, ostetaan maata, maatiloja ja rakennetaan karjarakennuksia, Irakentaminen pystytään rahoittamaan kassasta, pelto kallista, 25-50k€/ha
- rakentaminen/laajentaminen/business kiinnostaa, eläimet ei niinkään, ainakaan lypsävät
- huomattavan paljon työntekijöitä, rakentamisessa tietty paljon kiinni mutta olisiko tehostamisen varaa
- työntekijöiden olot?
- lypsävät likaisia, ei kovin hyvä tuotos
- nuorkarja kuitenkin puhdasta ja hyväkasvuista
- nurmea, maissia ja vehnää itsellä, olkea ostetaan kalliilla sekä lisää viljaa.
- konekalusto kunnossa
- Potentiaalia huipputilaksi, ehkä vaatii SPVtä

Lauri Lähtenmäki / Woodsmoore Farm

- Emoja ja loppu kasvatusta, yhteensä noin 2200eläintä kahdessa eri yksikössä
- perheyritys, selkeä vastuunjako perheen jäsenillä, rauhallista kommunikaatiota, ei huudeta

- vanhaisäntä erittäin businessorientoitunut osaava, taloutta johdetaan tarkkaan, toimintaa johdetaan tuloksenteon kautta
- karja kahdella tilalla, toisessa loppukasvatus, toisessa emot ja loppukasvatus
- edullisia yksinkertaisia rakennuksia, romua nurkissa, pihat ei ihan kunnossa mutta homma vaikutti toimivalta
- erillisruokinta, väkirehua vilja/pellettiseos niin paljon kun vaan syövät, lisäksi nurmi/maissiseos
- erinomainen kasvu, 14kk ja 400kg(ruho)
- Kuivalantaa, olkea kuivikkeeksi, olki kallista markkinahinta atm 150\$/t
- konekalusto kunnossa
- lihasta hyvä hinta, kassa kunnossa- pystytään investoimaan kassasta- homma toimii ja kaikki voi hyvin.
- oma karkearehuntuotanto, väkirehua ostetaan
- hyvin toimiva ja esimerkillinen kokonaisuus

Lauri Lähteenmäki / Chesters farm (Englanti)

<https://www.rdcchesters.co.uk/>

- kaikki erilaista
- noin 1200 eläintä loppukasvatuksessa, ternistä teuraaksi, pääaisassa risteytyksiä
- ei omaa peltoa yhtään, rehut ostetaan, paskat myydään
- omaa lannoitteiden ja muiden tuotantopanosten agenttuuri kaupaa
- oma rehusekoittamo, ostetaan viljaa yms rehuraaka-aineita myllytetään, miksataan, pussitetaan ja myydään.
- uudet rakennukset, siistiä ja puhdasta
- vähän enemmän panostettu rakennuksiin, kuitenkin yksinkertaisia
- vasikat juotossa ryhmäkarsinassa calf expert, juottonopeus ja päiväkasvu tiedossa
- eläimet uskomattoman terveitä, kuolleisuus omituisen matala, kova rokotusohjelma? Antibioottien käyttö kuitenkin vähäistä
- Juottamossa erittäin hyvä ilmanvaihto, harvalaudoitettu avopihatto jonka yksi sivu auki, silti koneellisesti puhalletaan lisää ilma akarsinoiden päälle
- uusia lääkkeitä, kokeiluun Suomessa?
- erillisruokinta loppukasvatuksessa, väkirehuseos ja pelkkää olkea(mitä vittua) ei siis mitään säilörehua ollenkaan mutta homma toimii kuitenkin
- Eläimet ostetaan suoraa alueen tiloilta tai huutokaupasta,
- ruokinta tehotonta, olkisilppurilla koko päivän homma, lisäksi kurottajalla väkirehut
- erinomaisesti johdettu perheyritys, selvä työnjako selvät KPIt, MWBt, tavoite ja vuositaulut.

Jenni Harmaajärvi / Morgan Tudorin maitotila

Morgan Tudorilla oli n. 500 kevätpoikivaa jersey-hol.friisiläis mix lehmää. Maidontuotanto perustuu laidunnukseen. Jos lehmä ei tiinehty niin, että se poikii keväällä, lähtee lehmä teuraaksi.

Jalostukseen käytettiin risteytyssonneja, tavoitteena saada tasakokoinen karja (isokokoiselle lehmälle sonnia jossa enemmän jerseytä ja päinvastoin). Tavoitteena melko pieni, ketterä ja hyväjalkainen lehmä, joka kestää pitkät laidunmatkat, (max 2,4 km laitumen peränurkkaan). Lypsy karusellilypsyasemalla, josta tarvittaessa kätevästi erotteluun porteilla. Lypsy sujuvaa, ei vedinten pyyhimistä, vedinsuihkeet automaattisesti karusellista. Houkutusrehua laktaatiohuipussa 4kg/lehmä. Tuotos alhainen, herumishuippu n. 28 kg, mutta korkeat pitoisuudet, rasva n. 5 ja valk. n. 4.

Heikoimmille lehmille Ir-siemennyksiä. Risteytysten myynnistä teuraaksi saatiin tuloja umpikaudella.

Kivennäiset ja hivenaineet juomaveden joukossa, myös laitumille. Panostettu laidunreitteihin ja vesiputkiin.

Muita huomioita:

Tilusrakenne ja tilakoko

Paimenkoirien käyttö

”Vokottelu härät”, sekä lehmien että hiehojen joukossa. Eivät merkkää (hyypi), mutta ”herättävät” hormonitoiminnot.

Hieholaitumella käsittelyhäkki siemennyksiä varten.

Ammattilypeys (hyvällä tapaa)

Jalostuksen yksinkertaisuus, vain muutama sonni käytössä.

Tuberkuloosi tilanne. Tilalta lähtenyt 60 lehmää sen takia teuraaksi. Esim mäyrät levittää, mutta ne on suojeltuja.

Marjaana Manni / Gwyn & Angie Francis

- Tilalla emolampaita 2000 kpl aloittivat juuri poikimakautta. Lisäksi munivia kanoja 60000 kpl ja noin 70 lihanautaa.
- Käytiin kirjanpidollisia asioita läpi tilan emännän kanssa. Heillä kannattavuus todella haasteellista, Brexit osasyynä. Esim. villan myyntihinta ei kata edes kerintäkuluja 😞 poliittinen vihherpuolue on isoin uhka, heillä oli esim. tulossa vaade tilan peltopinta-alasta noin 10% metsittää, jota he eivät voi missään tilanteessa hyväksyä.
- Kirjanpito, eläinkirjanpito, lääkintä jne on meillä Suomessa paljon runsaampaa onneksi on Nasevat ja hyvät sähköiset ohjelmat
- Eläinten tautisuojaus on Walesissa todella huonoa. Osaan arvostaa nyt enemmän Suomen olosuhteita.
- Siirtelimme koirien kanssa eläimiä laitumille ja punnitsimme niitä tilan isäntien ja emäntien kanssa. Oli ihanaa huomata, että heilläkin tehdään tiiviisti töitä monessa sukupolvessa niinkuin meillä Suomessa.
- Vieraanvaraisuus ja ihmisten sydämellisyys meitä Suomen kolleegoita kohtaan oli huikeaa. Karjaihmissen yhteenkuuluvuus yli rajojen oli huikein tunne tuolla reissulla. Minä itse toivon, että saisin tällaisia matkoja lisää elämääni ne antavat niin paljon omaan arkeen ja tuovat meidän kaikkien huolenaiheet paljon paremmin kuluttajien korviin, kun teemme yhteistyötä kansainvälisesti.

Mitkä asiat tekivät reissusta hyvän?

Vastaajien määrä: 6

Vastaukset
Hyvä porukka, riittävän pieni sellainen, matkanjohtajat, keskustelut oman porukan kesken,
Hyvä porukka, välitön tunnelma, mielenkiintoiset vierailukohteet, upeat maisemat. Kaikinpuolin hyvin järjestetty reissu.
Samanhenkinen suomalaisedustus, yhteismajoitus.
Kun oli hyvin aikaa keskustella tilallisten kanssa niin pääsi paljon syvemmällä heidän elämään ja ajatuksiin kiinni kuin normaali tilavierailulla.
Tunnelma, loisto ihmiset, keskityttiin siihen päivään ja hetkeen. Vapaus jutella rauhassa paikallisten kanssa. Ryhmähenki oli aitoa ja oltiin kiinnostuneita toisistamme!
Loistava porukka sekä vetäjät että suomalaiset kolleegat. Myös walesilaiset vierailutilalliset olivat pääsääntöisesti todella mukavia ja kertoivat mielellään arjesta. Kokonaisuus teki reissusta loistavan.

Mikä oli erilaisinta karjatilayrittäjän näkökulmasta Suomessa ja Walesissa?

Vastaajien määrä: 6

Vastaukset
Kaiken halpuus suhteessa Suomeen, tautitilanne, sääntelyn vähäisyys
Sääolosuhteet, tilusrakenne, rakennuskanta, eläintautitilanne ja suhtautuminen siihen.
Suomessa suuri sisäruokinnan osuus.
Talous ehdottomasti. Markkinat toimii ja homma kannattaa, yrittäjät jaksaa ja perheiden kannattaa panostaa jatkuvuuteen kun nykypäivä ja tulevaisuus on hyvällä mallilla. Siellä maatalous ja maatalouden ympärillä toimiva yhteisö kukoistaa kun täällä on vaan jatkuvaa selviytymistäistelua ja pudotuspeliä.
Tautisuojaus sitä ei ollut oikeestaan ollenkaan. Eläinten väkirehut heitettiin makuutilaan, en ikinä itse tekisi niin rehuhygienian vuoksi. Lääkintä oli runsaampaa. Eläimet eivät päässeet ulos ulkotarhoihin talvikautena. Laidunnukseen oli panostettu enemmän kuin meillä Suomessa.
Tautitilanne on oli hyvin erilainen ja samoin niiltä suojautuminen. Myös asenne oli vapaampi ja rennompia monen suhteen.

Mitä voit soveltaa omalle tilallesi?

Vastaajien määrä: 6

Vastaukset
En osaa sanoa
Vinkkejä eläinliikenteeseen.
Laidunmenetelmiä laidunkauden pidentämiseksi.
Ainakin investointien suunnittelu herätti ajatuksia, siellä investoinnit on jatkuva prosessi jota pystytään rahoittamaan kassasta. Paljon myös mietteitä ruokinnasta, bioturvallisuudesta lääkinnästä yms. Ja tietty johtamisesta.
Rennompia ote kaikessa. Olla ylpeä eläinten terveydentilasta. Arvostaa omaa eläintenpito-olosuhteita enemmän. Itsellä helpommin työskenneltävät tilat eläimillä. Ottaa kansainvälisesti vastaan muita karjatilayrittäjiä.
Appeentekemiseen saatiin vinkkejä. Asennetta joka heillä oli, niin yritän tuoda myös omaan tekemiseen.

Matkanjohto kiittää ja kiittää! Viljelijävaihto ja sen ohjaaminen oli mahtava kokemus ja voimme suositella vastaavaa muillekin! Lisätietoja Arki-hankkeen facebook-sivuilla!